

HE 164/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Pohjoismaiden projektivientirahastosta annetun lain kumoamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Vuonna 2013 Pohjoismaiden ministerineuvosto päätti lakkauttaa Pohjoismaiden projektivientirahaston (Nopef) itsenäisenä laitoksena ja perustaa Nordic Project Trust Fund -nimisen uuden rahaston Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön (NEFCO) alaisuuteen vuodesta 2014 lukien. Tämän johdosta laki Pohjoismaiden projektivientirahastosta ehdotetaan kumottavaksi. Samassa yhteydessä viittaukset Nopefiin ehdotetaan poistettavaksi muusta lainsäädännöstä, mikä merkitsisi muutosta tuloverolakiin, työnantajan sairausvakuutusmaksusta annettuun lakiin, valmiuslakiin sekä Pohjoismaiden investointipankin, Pohjoismaiden projektivientirahaston, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annettuun lakiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Pohjoismaiden projektivientirahasto (Nordic Project Fund, Nopef) on perustettu Pohjoismaiden ministerineuvoston (PMN) vuonna 1981 tekemällä päätöksellä (HE 182/1999). Tässä yhteydessä PMN vahvisti laitokselle sen ensimmäiset säännöt. Laitoksen kotipaikaksi määriteltiin Helsinki. Laitoksen toimintaa sääntelee laki Pohjoismaiden projektivientirahastosta (363/2000). Lain mukaan laitos toimii Suomessa julkisoikeudellisena säätinä, jolle on annettu eräitä erioikeuksia, jotka koskevat verotusta ja kirjanpitoa.

Pohjoismaiden projektivientirahasto Nopef on perustamisestaan lähtien (v 1982) tukenut pohjoismaisia pieniä ja keskisuuria yrityksiä niiden kansainvälistymispyrkimyksissä, jotka suuntautuvat EU:n ja EFTA:n ulkopuolella sijaitseviin maihin. Laitoksen erityisenä päämääränä on ollut vahvistaa pohjoismaisten yritysten kansainvälistä kilpailukykyä myöntämällä osarahoitusta esitutkimuksia varten.

Nopefin rahoitus tuli vuoteen 2004 asti sekä pohjoismaiden hallituksilta että PMN:n budjetista. Koska valtaosa rahoituksesta myönnetään tukena, on rahaston ajoittainen täydentäminen ollut tarpeen. Loppuvaiheessa maat eivät päässeet keskenään yksimielisyyteen Nopefin kansallisesta täydentämisestä, jonka jälkeen budjetti koostui ainoastaan PMN:n kautta tulevasta rahoituksesta. Vuonna 2013 Pohjoismaiden yhteistyökomitea sekä yhteistyöministerit keskustelivat mahdollisuuksista tehostaa pohjoismaista yhteistyötä, muun muassa NEFCO:n ja Nopefin kesken. Pohjoismaiden yhteistyöministerit, keskusteltuaan elinkeinoministereiden ja NEFCOn kanssa, päättivät perustaa uuden erillisen rahaston jatkamaan Nopefin toimintaa ja siirtää Nopef-laitos NEFCOn alaisuuteen 1.1.2014 alkaen kunnes se voidaan lakkauttaa. Nopefin työntekijät siirtyivät NEFCO:n palvelukseen vanhoina työntekijöinä samana päivänä. Nopefissa työskenteli tuolloin neljä ihmistä, joista yksi oli Nopefin vt. johtaja.

Kyseessä ei ollut sulautuminen lain tarkoittamassa merkityksessä. Nopefin ja NEFCO:n yhdistymistä koskevan analyysin mukaan Nopef-laitosta ei ole voitu lakkauttaa ennen vuoden 2016 loppua hallinnollisten syiden, mm. lukuisten voimassa olleiden lainasopimusten, vuoksi. Muutammat edelleen jäljellä olevat lainasopimukset päättyvät tai ne siirretään NEFCO:n hallinnomalle Nordic Project Trust Fund -rahastolle vuoden 2016 loppuun mennessä. Nopefin toiminnan lakkauttamiseen liittyy lisäksi kirjanpito-, tilintarkastus- sekä varojen siirtoon liittyviä toimenpiteitä.

NEFCO hallinnoi myös useita muita eri tahojen rahastoja, ja sen toiminta keskittyy pienten ja keskisuurten hankkeiden rahoitukseen, mikä on edesauttanut yhdistämistä. Toiminnan kannalta on saavutettu sekä NEFCOa että Nopefia hyödyttäviä synergiaetuja, kuten yhteisten henkilöstöressurssien ja kummankin osapuolen verkostojen tehokkaampi hyödyntäminen. Lisäksi yhdistäminen on luonut edellytyksiä NEFCOn osallistumiselle Nopefin kautta käynnistyneiden hankkeiden rahoitukseen. Yhdistämisen myötä Nopefin rahoitus keskittyy vihreän talouden ja kestäväan kehitykseen liittyviin hankkeisiin, joskin nämä olivat jo ennen yhdistämistä pääasialliset rahoituskohteet (esim. clean tech, energiatehokkuus ja muut ilmastohankkeet).

Nopefin lopetettua toimintansa itsenäisenä laitoksena laki Pohjoismaiden projektivientirahastosta (363/2000) ehdotetaan kumottavaksi. Lisäksi ehdotetaan poistettavaksi viittaukset laitokseen muusta lainsäädännöstä. Laitokseen viitataan seuraavissa laeissa: tuloverolaki (1535/1992), laki työnantajan sairausvakuutusmaksusta (771/2016), valmiuslaki (1552/2011)

HE 164/2016 vp

sekä laki Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden projektivientirahaston, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta (562/1976).

2 Esityksen vaikutukset

Esityksen tarkoituksena on saattaa lainsäädäntö ajan tasalle Nopefin lopetettua toimintansa itsenäisenä laitoksena.

Nopefin toiminnan jatkamisella erillisenä rahastona NEFCOn alaisuudessa on ollut sekä NEFCOLle että Nopefille myönteisiä ja niiden toimintaa tehostavia vaikutuksia.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu ulkoasiainministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausuntoa valtiovarainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, ympäristöministeriöltä, oikeusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä sekä Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiöltä (NEFCO). Lausunnon antoivat ympäristöministeriö, oikeusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, sekä NEFCO. Lausunnoissa puollettiin esitystä. Lausunnoissa esitetyt huomiot esityksen vaikutuksista sekä asiaan liittyvistä taustoista on otettu huomioon esitystä viimeisteltäessä.

4 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Pohjoismaiden projektivientirahastosta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Tällä lailla *kumotaan* Pohjoismaiden projektivientirahastosta annettu laki (363/2000).
1 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

2.

Laki

tuloverolain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 20 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa
1404/2014, seuraavasti:

20 §

Tuloverosta vapaat yhteisöt

Tulon perusteella suoritettavasta verosta ovat vapaat:

1) Suomen Pankki, Yleisradio Oy, Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden kehitys-
rahasto, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, Finnvera Oyj, Teollisen yhteistyön rahasto
Oy, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto, rahoitusvakausrahoisto ja luottolaitostoiminnasta an-
netussa laissa (610/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

3.

Laki

työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain (771/2016) 3 §:n 1 momentin
2 kohta seuraavasti:

3 §

Työnantaja

Työnantajalla tarkoitetaan tässä laissa:

2) Pohjoismaiden investointipankkia, Pohjoismaiden kehitysrahastoa ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

4.

Laki

valmiuslain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmiuslain (1552/2011) 14 §:n 2 momentti seuraavasti:

14§

Rahoitusmarkkinoita koskevat määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa katsotaan Pohjoismaiden Investointipankki, sekä muu sellainen kansainvälinen rahoitus- tai muu laitos, jonka kotipaikka on Suomessa, ulkomailla asuvaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

5.

Laki

Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden projektivientirahaston, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain nimikkeen ja 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden projektivientirahaston, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain (562/1976) nimike ja 1 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 310/2014, seuraavasti:

Laki Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta

1 §

Mitä tässä laissa säädetään Pohjoismaiden Investointipankista ja sen vakinaisessa palveluksessa olevasta henkilöstä, sovelletaan vastaavasti Pohjoismaiden kehitysrahastoon ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiöön ja niiden vakinaisessa palveluksessa olevaan henkilöön.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2017 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Puolustusministeri Jussi Niinistö

2.

Laki

tuloverolain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 20 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa
1404/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 §

20 §

Tuloverosta vapaat yhteisöt

Tuloverosta vapaat yhteisöt

1) Suomen Pankki, Yleisradio Oy, Pohjoismaiden Investointipankki, *Pohjoismaiden projektivientirahasto*, Pohjoismaiden kehitysrahasto, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, Finnvera Oyj, Teollisen yhteistyön rahasto Oy, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto, rahoitusvakauserahasto ja luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto;

1) Suomen Pankki, Yleisradio Oy, Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden kehitysrahasto, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, Finnvera Oyj, Teollisen yhteistyön rahasto Oy, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto, rahoitusvakauserahasto ja luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto;

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

3.

Laki

työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain (771/2016) 3 §:n 1 momentin
2 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Työnantaja

Työnantaja

Työnantajalla tarkoitetaan tässä laissa:

Työnantajalla tarkoitetaan tässä laissa:

2) Pohjoismaiden investointipankkia, *Pohjoismaiden projektivientirahastoa*, Pohjoismaiden kehitysrahastoa ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä;

2) Pohjoismaiden investointipankkia, Pohjoismaiden kehitysrahastoa ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

4.

Laki

valmiuslain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmiuslain (1552/2011) 14 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Rahoitusmarkkinoita koskevat määritelmät

Rahoitusmarkkinoita koskevat määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa katsotaan Pohjoismaiden Investointipankki, *Pohjoismaiden projektivientirahasto* sekä muu sellainen kansainvälinen rahoitus- tai muu laitos, jonka kotipaikka on Suomessa, ulkomailla asuvaksi.

Tätä lukua sovellettaessa katsotaan Pohjoismaiden Investointipankki, sekä muu sellainen kansainvälinen rahoitus- tai muu laitos, jonka kotipaikka on Suomessa, ulkomailla asuvaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

5.

Laki

Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden projektivientirahaston, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain nimikkeen ja 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden projektivientirahaston, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain (562/1976) nimike ja 1 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 310/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Laki Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden projektivientirahaston, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta

1 §

Mitä tässä laissa säädetään Pohjoismaiden Investointipankista ja sen vakinaisessa palveluksessa olevasta henkilöstä, sovelletaan vastaavasti *Pohjoismaiden projektivientirahastoon*, Pohjoismaiden kehitysrahastoon ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiöön ja niiden vakinaisessa palveluksessa olevaan henkilöön.

Ehdotus

Laki Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta

1 §

Mitä tässä laissa säädetään Pohjoismaiden Investointipankista ja sen vakinaisessa palveluksessa olevasta henkilöstä, sovelletaan vastaavasti Pohjoismaiden kehitysrahastoon ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiöön ja niiden vakinaisessa palveluksessa olevaan henkilöön.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2017 toimitettavassa verotuksessa.